

صور تجلسه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی

نود و سومین جلسہ شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۹ بصورت حضوری تشکیل و موضوعات مطروحه به شرح ذیل می باشد:

۱. طرح تحقیقاتی-پایان نامه‌ای آقای دکتر امیررضا احمدی نیا و دانشجو خانم مریم رفیعی با عنوان "مقایسه شاخص‌های پریدنتال در اطراف ایمپلنت‌های دندانی با دندان‌های طبیعی در بیماران مراجعه کننده به دانشکده دندانپزشکی گلستان در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲" در جلسہ شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی مطرح و به شرط تأیید اصلاحات زیر نظر خانم دکتر سودابه باقری مقدم مورد تأیید قرار گرفت.

- عنوان و هدف اصلی همخوانی ندارد. عبارت "بیماران با درمان تک ایمپلنت" بایستی در عنوان نگارش شود. سال مطالعه، اصلاح و به روز گردد.
- عنوان انگلیسی مطابق با عنوان فارسی، ویرایش شود. در عنوان انگلیسی، عبارت "Around dental implants & natural teeth" جایگزین گردد.
- در قسمت چکیده، هدف از انجام مطالعه و روش اجرا و خلاصه‌ای از روش‌های آماری، گزارش شود.
- پیشنهاد می‌شود هدف از انجام مطالعه در بخش پایانی بیان مسأله به صورت زیر نگارش شود: "هدف از مطالعه حاضر "تعیین" پارامترهای پریدنتال شامل شاخص پلاک می باشد".
- در قسمت بررسی متون، به مقالات موجود داخلی نیز اشاره شود.
- در جدول متغیرها، منظور از گروه مطالعه در متغیرها چیست؟ با توجه به اینکه سن و جنس در متغیرها آورده شده است بیوتایپ لثه با تعریف علمی و مشخصات آن ذکر شود. شاخص‌های پریدنتال درست توضیح داده نشده. روش sinless & Loe شرح داده نشده است. در اندازه‌گیری عمق پروب، نوع پروب ذکر نشده است. نحوه اندازه‌گیری تحلیل لثه در اطراف ایمپلنت اشتباه بیان شده است. رفرنس خونریزی حین پروبینگ، Ainamo & Bay ذکر شده ولی نحوه و مقیاس اندازه‌گیری آن مطابقت ندارد. شاخص پلاک مطابق مقیاس اندازه‌گیری، کیفی رتبه‌ای است. بر اساس تقسیم‌بندی گروه مطالعه در جدول متغیرها (دندان ایمپلنت/ دندان مزیا/ دندان دیستال)، ما سه گروه هم‌بسته خواهیم داشت و در این صورت روش Repeated Measures Anova کلاسیک نمی‌تواند مورد استفاده قرار گیرد چون هم گروه‌ها هم‌بسته اند و هم هر گروه در طول زمان هم‌بسته است. اگر واقعاً سه گروه هم‌بسته (دندان ایمپلنت/ دندان مزیا/ دندان دیستال) وجود داشته باشند، در فرمول حجم نمونه باید مشخص کرد که از ضریب هم‌بستگی دو به دوی کدام یک از این‌ها

استفاده شده است. در این رابطه با مشاور آمار مشورت شود. ردیف‌های ایمپلنت و دندان حذف شود و ردیف گروه مطالعه (۲ مورد) نوشته شود.

g. در قسمت جامعه مورد مطالعه، حجم نمونه و روش نمونه گیری، جامعه مورد مطالعه را به طور شفاف و عینی مشخص کنید. گروه کنترل مشخص شود. نمونه مورد مطالعه مشخص نشده است. برای مطالعه مورد استفاده جهت تعیین حجم نمونه، شماره رفرنس مورد نظر قرار داده شود. از آنجا که در این تحقیق بیش از یک صفت به عنوان هدف اختصاصی اندازه گیری و مقایسه می‌شوند، مناسب است که با مهم‌ترین آن‌ها ملاک تعیین حجم نمونه باشد و با حجم نمونه به ازای تمامی شاخص‌های مورد مقایسه محاسبه و حجم نمونه maximum ملاک عمل قرار گیرد. در مورد اینکه مقادیر صفات مورد بررسی در دندان ایمپلنت شده و دندان طبیعی همان فرد دارای یک رابطه همبستگی است یا خیر؟ استاد محترم راهنما و یا یک فرد کاملاً مسلط می‌توانند اظهار نظر کند. در صورت تأیید همبستگی، فرمول حجم نمونه برای متغیرهای کمی درست نگارش شده است. اما همانطور که گفته شد، بایستی برای متغیرهای کیفی نیز نوشته شود و در صورت لزوم، حجم نمونه بر اساس آن تعیین شود. به نظر می‌رسد برای یک صفت کمی مانند شاخص پلاک (PI) علاوه بر دانستن میانگین در هر دو نوع دندان (ایمپلنت‌های دندانی با دندان‌های طبیعی) و واریانس، نیازمند ضریب همبستگی بین مقادیر دو نوع دندان می‌باشیم. چنین مقداری در بخش تعیین حجم نمونه مشاهده نمی‌شود. مقادیر کلیه پارامترهای تشکیل دهنده حجم نمونه بایستی نگارش شود.

h. در قسمت ابزار و روش جمع‌آوری داده‌ها، تک تک شاخص‌های پرودنتال و نحوه اندازه‌گیری ذکر شود، مثلاً شاخص پلاک و یا اینکه عمق پروب در چند نقطه ثبت می‌شود. نحوه بررسی بیوتایپ لثه ذکر شود. بیماران در صورت داشتن جراحی پرودنتال در دندان‌های مجاور از مطالعه حذف می‌شوند؟ اگر در طول مطالعه و حین ثبت شاخص‌ها بیمار به هر دلیل آنتی بیوتیک مصرف کند چطور؟ بهتر است قبل از جراحی برای تمام بیماران درمان فاز یک پرودنتال برای حذف عوامل موضعی انجام شود. یک مرحله‌ای و یا دو مرحله‌ای بودن جراحی ایمپلنت حتماً مشخص شود.

i. در قسمت تجزیه و تحلیل داده‌ها، اگر همبستگی بین دو گروه (ایمپلنت‌های دندانی با دندان‌های طبیعی) تأیید شود، تمامی آزمون‌ها، آزمون‌های زوجی خواهند بود مانند "مک‌نمار" یا "مک‌نمار یوکر" به جای "اکای اسکور" و آزمون χ^2 زوجی یا ویلکاکسون به جای t و من ویتنی. به نظر می‌رسد ما فقط دو گروه وابسته داریم. از آنجا که دندان‌های ایمپلنت شده و طبیعی در هر کدام از این شاخص‌ها همبسته فرض شده‌اند ابتدا باید تفاضل آن‌ها محاسبه و اگر شرایط استفاده از Repeated Measures Anova برقرار بود، از آن برای بررسی روند این تفاضل محاسبه شده استفاده می‌کنیم. در هر حال، این مطالعه بر اساس اهداف اختصاصی نیاز به آزمون ANOVA ندارد.

z. در قسمت ملاحظات اخلاقی، پیشنهاد می‌شود تأکید و تصریح شود که اطلاعات بیماران محرمانه خواهد ماند.

k. پیشنهاد می‌شود محدودیت‌های مطالعه نگارش شود.

۲. طرح تحقیقاتی - پایان نامه‌ای خانم دکتر سودابه باقری مقدم و دانشجو آقای هادی داوران با عنوان

"بررسی تغییرات پی‌اچ بزاق در بیماران دارای براکت ارتودنسی بیماران مراجعه کننده به دانشکده دندانپزشکی در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۱" در جلسه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی مطرح و به شرط تأیید اصلاحات زیر نظر خانم دکتر هاله ذکایی مورد تأیید قرار گرفت.

- a. عنوان به صورت "بررسی تغییرات پی‌اچ بزاق در بیماران دارای براکت ارتودنسی مراجعه کننده به دانشکده دندانپزشکی شهر گرگان در سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲" تغییر یابد.
- b. عنوان انگلیسی با عنوان فارسی، همخوانی ندارد. در عنوان انگلیسی جامعه مطالعه نیامده است. به صورت زیر اصلاح شود:

Evaluation of salivary pH changes in patients with orthodontic braces referred to Gorgan Faculty of Dentistry in 2023

c. در قسمت مقدمه چکیده مواردی خیلی بدیهی توضیح داده شده است، به طوری که بزاق را همه می‌دانند که چه چیزی است و خیلی لازم نیست در قسمت چکیده به آن پرداخته شود. در این قسمت لازم است محقق محترم توضیح دهند که چگونه ممکن است براکت ارتودنسی روی pH یا تغییرات میکروبیال تأثیرگذار باشد که باعث شده که شما مجاب شوید این مطالعه را انجام بدهید. نوع مطالعه و به طور خلاصه نحوه تحلیل داده اشاره شود. مقایسه‌هایی که در مطالعه انجام خواهد شد، آورده شود.

d. بیان مسئله فاقد انسجام و پیوستگی کافی است و تحت تأثیر منابع دچار گسست شده و فاقد انشای روان و قابل فهم است. در بیان مسئله به مسائل فاقد ارتباط با موضوع پرداخته شده است که بهتر است حذف شود. مطالب بسیار کلی در خصوص حرکت دندان، اصطکاک، پرودنتیت، نگهدارنده‌ها، انواع مسواک و... کمکی به بیان مسئله نمی‌کند. بعضی کلمات استفاده شده در بیان مسئله بهتر است با معادل‌های قابل فهم جایگزین شود. آرج وایرز، شکستگی پرودنتال و جداسازی (دیپاندینگ) و اندازه‌گیری‌های بهداشت دهان و دندان و... بعضی جملات قابل فهم نیستند و بهتر است بازنویسی شود بعنوان مثال: "بیشترین میزان پلاک در براکت‌های سرامیکی در سطوح آکلوزال و لثه تجمع یافته است، در حالی که تجمع پلاک در سطوح بیشتر بود." جمله "از آنجایی که یک درمان ارتودنسی معمولی حداقل حدود ۲ سال طول می‌کشد، زیست سازگاری مواد مورد استفاده از اهمیت بالایی برخوردار است" در فرانس ۶ به این صورت نیامده است. جمله "از سوی دیگر پس از ۱۲ ماه استفاده از دستگاه‌های ارتودنسی ثابت بدون استفاده از سطح پائوژن در مقایسه با نرات پیش درمانی به دلیل بهبود کنترل پلاک به دنبال هم‌ترازی دندان‌ها و احتمالاً به دلیل تعادل تازه ایجاد شده در اکوسیستم دهان، به طور قابل توجهی بالاتر بود" در

رفرنس ۱۳ به این صورت نیامده، اصلاح شود. جمله "شدت و سرعت پیشرفت پروژنتیت به تعادل یک عدد بستگی دارد." نامفهوم است. مطالب گفته شده با رفرنس ۱۵ نامفهوم است و در رفرنس مشاهده نشد. بهتر است بیان مسئله باز نویسی شود.

e. بررسی متون، بطور مجزا نوشته شود.

f. در قسمت اهداف مطالعه، لازم است به جای نگارش زمان T0 T1 T2 به زمان دقیق بررسی، اشاره شود.
g. در قسمت سؤالات و فرضیات، سؤال ۴ تطابقی با اهداف مطالعه ندارد. "سن و جنس بیماران چه تأثیری بر زمانها می تواند داشته باشد؟" در اهداف نیامده، بهتر است در اهداف فرعی آورده شود. سؤال هم اصلاح شود. سن و جنس بر زمان اثر نمی گذارد بر pH در زمانهای مختلف اثر می گذارد.

h. در قسمت روش اجرای مطالعه، نوع مطالعه مقطعی نیست. بصورت طولی با اندازه گیریهای تکراری انجام می شود. با توجه به اهداف ارائه شده، با مطالعه مقطعی قابل پاسخ گویی نخواهد بود. نوع مطالعه شما باید مطالعه مداخله ای باشد.

i. در قسمت جدول متغیرها، نوع متغیر و تعریف متغیرها در جدول برای برخی متغیرها آورده نشده است. تعریف عملی، نحوه اندازه گیری و مقیاس اندازه گیری pH ذکر نشده است. نوع متغیر سن و جنس ذکر نشده است.

z. در قسمت جامعه مورد مطالعه، حجم نمونه و روش نمونه گیری، محقق محترم اشاره به جامعه مورد مطالعه نکرده است که قرار است این افراد از چه جامعه ای و با چه مشخصاتی (سن، جنس و ...) وارد مطالعه خواهند شد. لازم است به مطالعه ای که برای حجم نمونه استفاده شده است، رفرنس داده شود. روش نمونه گیری را دقیق تر توضیح دهید، صرفاً به نوع روش اشاره کردن کفایت نمی کند. در این مطالعه یکی از مهم ترین قسمت ها تعیین معیار ورود و عدم ورود مناسب است، چون اگر محقق محترم به این موضوع توجه نکند، نتایج مطالعه مخدوش خواهد شد.

k. در قسمت ابزار و روش جمع آوری داده ها، در این قسمت محقق محترم به این موضوع اشاره نکرده است که قرار است بزاق در چه محیط یا ابزاری ذخیره می شود و چه زمان بعد از گرفتن نمونه بزاق وضعیت pH مورد بررسی قرار می گیرد.

l. در قسمت ابزار و روش جمع آوری داده ها، معیارهای ورود و عدم ورود نامشخص است. ابزار و نحوه اندازه گیری pH مشخص نشده است. توضیحاتی در مورد رضایت گرفتن بیمار داده نشده است.

m. اشاره ای به ملاحظات اخلاقی نشده است. منظور از توصیه به بیماران برای عدم استفاده از دهانشویه خاص که در روش اجرا آمده است توضیح داده شود.

n. به محدودیت های احتمالی مطالعه اشاره نشده است.

شماره: ۷۱۶۵۴ / ۲۶ / ۳۵ / پ/ی

تاریخ: ۱۴۰۲ / ۳ / ۹

پیوست: دارد

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

۳. طرح تحقیقاتی-پایان نامه‌ای آقای دکتر امیررضا احمدی نیا و دانشجو خانم ریحانه طالبان نقندر با عنوان "بررسی فراوانی و علل تحلیل لثه در بیماران مراجعه کننده به دانشکده دندانپزشکی گرگان در سال ۱۴۰۱-۱۴۰۲" در جلسه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی مطرح و به شرط تأیید اصلاحات زیر نظر خانم دکتر نازنین مرتضوی مورد تأیید قرار گرفت.

- a. عنوان فارسی و انگلیسی، با اهداف و روش اجرا مطالعه تطابق ندارد. با توجه به اینکه عنوان تحلیلی است، ولی اهداف مورد بررسی و روش مطالعه توصیفی هستند.
- b. عنوان انگلیسی با عنوان فارسی تطابق ندارد. در عنوان انگلیسی ذکر شده است که محقق دنبال بررسی Prevalence است ولی در عنوان فارسی فراوانی ذکر شده است.

Dental university instead of dental college

- c. قسمت چکیده، هدف مطالعه با عنوان همخوانی ندارد. متون اشاره شده لازم نیست رفرنس داده شود. مواردی در قسمت روش اجرا از جمله به ۳۰۰ مرد و ۳۰۰ زن و محدوده سنی اشاره شده است، که در روش کار پروپوزال به آنها اشاره نشده است. باید دقیق مشخص شود بر چه اساسی ۳۰۰ مرد و زن تعیین شده است؟ در همه قسمت مشخص شود کدام ورژن SPSS مورد استفاده قرار می‌گیرد. خلاصه‌ای از روش های آنالیز آماری داده ها، ذکر شود.
- d. در بیان مسأله، نکته اول این است که باید رفرنس دهی از ۱ شروع شود در حالی که از ۹ شروع شده است. چون محقق به در قسمت چکیده رفرنس داده است. لزومی به رفرنس دهی در قسمت چکیده نیست.
- e. در قسمت بررسی متون، از منابع به روز استفاده شود، با توجه به اینکه اکثر مطالعات بررسی متون مطالعات مقطعی و از نوع تحلیلی هستند، دلیل اینکه محقق محترم نوع مطالعه را از نوع مقطعی توصیفی انتخاب کرده است، چیست؟ نحوه نگارش رفرنس ۲۸ در بررسی متون اصلاح شود.
- f. اهداف اختصاصی با عنوان و بیان مسئله و بررسی متون تطابق ندارد. چون بیان مسئله بیشتر به علل یا عوامل مرتبط با تحلیل لثه می پردازد، درحالی که اهداف اختصاصی فقط به اهداف توصیفی پرداخته است. از طرف دیگر اهداف اختصاصی با هدف کلی نیز، تطابق ندارد. چون هدف کلی تحلیلی است، در حالی که اهداف اختصاصی همه توصیفی هستند. در پاراگراف آخر بیان مسئله محقق ادعا می‌کند که به دنبال بررسی شیوع تحلیل است، در حالی که در اهداف اثری از آن دیده نمی‌شود. مصرف دخانیات و عرض لثه کراتینیزه به اهداف اضافه شود.

g. سؤالات و فرضیات، مطابق با عنوان اصلاح و سپس براساس آن، سؤالات نیز اصلاح گردد.

h. در جدول متغیرها، با توجه به اینکه متغیر تحلیل لثه را به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است و بقیه به عنوان متغیر مستقل، بنابراین حداقل یک هدف تحلیلی در نظر گرفته شود که بتوان رابطه بین این دو متغیر را نشان داد. عرض لثه کراتینیزه به متغیرها اضافه شود. تعریف شاخصها اصلاح شود مثلاً شاخص تحلیل لثه طبق طبقه‌بندی میلر نوشته شود. منظور از بیماری پریودنتال در این مطالعه در جدول متغیرها چیست؟

i. در قسمت جامعه مورد مطالعه، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، در این قسمت لازم است محقق محترم برای تعریف جامعه مورد مطالعه، بخش‌هایی که بیماران از آنها انتخاب می‌شوند را ذکر کند تا بخش‌های که انتخاب نمی‌شوند. "کرگان" به "گرگان" اصلاح شود. آیا بهتر نیست جامعه مورد مطالعه بیماران مراجعه کننده به بخش تشخیص باشند که همه بیماران مراجعه کننده به دانشکده قبل از ارجاع به سایر بخش‌ها در این بخش ارزیابی می‌شوند. رفرنس ارایه شده برای تعیین حجم نمونه ارتباط موضوعی نداد و مشخص نیست براساس چه پارامتر از این رفرنس حجم نمونه تعیین شده است؟ مشخص شود. روش انتخاب نمونه باید دقیق تر توضیح داده شود. اگر قرار است نمونه‌ها از بخش‌های مختلف انتخاب شود، چگونه قرار است توزیع نمونه‌های وارد شده از بخش‌ها به مطالعه کنترل شود؟ روش نمونه‌گیری توضیح داده شود.

j. در قسمت ابزار و روش جمع‌آوری داده‌ها (مطابق با جدول متغیرها)، در این قسمت لازم است مواردی که به صورت اختصار نوشته شده را به صورت کامل نگارش کنید. لازم است محقق ابزار سنجش GI و OHI را دقیق‌تر توضیح دهد که این ابزارها شامل چه بخش‌هایی هستند و چگونه محاسبه می‌شود. روایی و پایایی آن چگونه است. منظور از بیماری پریودنتال توضیح داده شود. شاخص میلر با رفرنس توضیح داده شود. وقتی برای کاهش خطا قرار است با فاصله دوماه شاخص‌ها توسط یک نفر بررسی شود کدام در نظر گرفته می‌شود؟ میانگین در نظر گرفته می‌شود؟ در صورت وجود اختلاف راهکار چیست؟

k. در قسمت روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، روش تجزیه و تحلیل برای اهداف اختصاصی مناسب است ولی برای اهداف کلی تطابق ندارد. آیا مطالعه روش آماری ندارد؟

l. در مورد ملاحظات اخلاقی، محقق لازم است علاوه بر اینکه این طرح را پس از اخذ کد اخلاق شروع کند، به حفظ محرمانه در جمع‌آوری داده‌ها و انتشار آنها نیز در این قسمت اشاره کند.

m. در مورد محدودیت‌ها و نحوه مقابله با آنها راهکاری ارائه نشده است.

n. در قسمت هزینه‌های مواد و وسایل مصرفی، در قسمت روش جمع‌آوری داده‌ها اشاره‌ای به استفاده پروب برای پریو نشده است. با توجه به اینکه هزینه مواد مصرفی با روش جمع‌آوری داده‌ها تطابق ندارد، بنابراین هزینه مجدد بازنگری شود.

شماره: ۷۱۶۵۴
۳۵/۲۶۱/پ/اگ

تاریخ: ۱۴۰۲/۳/۹

پیوست: دارد

۵. توصیه می‌شود این مطالعه به صورت مقطعی-تحلیلی طراحی شود و حجم نمونه و اهداف براساس آن اصلاح گردد تا یافته مطالعه ارزشمند و نو شود و بتواند جنبه‌ها و عوامل مرتبط مختلف این اختلال را نشان دهد. چون پروپوزال حاضر به صورت یک مطالعه توصیفی یک موضوع جدید را ارایه نخواهد داد.

۴. طرح تحقیقاتی-پایان نامه‌ای آقای دکتر محمد دمانندی کمالی و دانشجو آقای عارف عباسی با عنوان " بررسی تاثیر سیستم پیام رسانی بر همکاری بیماران ۸ الی ۱۴ ساله تحت درمان ارتودنسی با دستگاه های متحرک در شهرستان گرگان سال ۱۴۰۲: کارآزمایی بالینی کنترل شده" در جلسه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی مطرح و به شرط تأیید اصلاحات زیر نظر خانم دکتر هاله ذکایی مورد تأیید قرار گرفت.

a. در عنوان مطالعه در حالت کلی، مطالعات مداخله‌ای نیاز به ثبت زمان و مکان در عنوان ندارند، سن کودک را نیز می‌توان در روش کار ذکر نمود. تأثیر سیستم مطرح نیست، بلکه تأثیر اطلاع‌رسانی مد نظر است. عنوان پیشنهادی: "بررسی تاثیر اطلاع‌رسانی رسانه‌ای بر همکاری کودکان تحت درمان ارتودنسی با دستگاه‌های متحرک: یک مطالعه کارآزمایی بالینی کنترل شده تصادفی"

b. با توجه به عنوان پیشنهادی، لازم است اصلاحات لازم در عنوان انگلیسی انجام گیرد. کلمه دستگاه‌ها باید به صورت جمع باشد appliances.

c. در چکیده پروپوزال، نیازی نیست عنوان تکرار گردد. در بخش نوع مطالعه به کارآزمایی بالینی بودن مطالعه به عنوان یکی از انواع مهم مطالعات مداخله‌ای اشاره شده است، بهتر است در خلاصه روش اجرا نیز به کارآزمایی بالینی بودن مطالعه اشاره شود. مطالعات مداخله‌ای، مطالعات تحلیلی محسوب می‌گردند و رویکرد توصیفی تحلیلی برای مطالعات مشاهده‌ای است، لازم است رویکرد تحلیلی در خلاصه روش اجرای طرح، جایگزین رویکرد توصیفی تحلیلی تحلیل گردد. در دو سطر آخر چکیده، به استفاده از پرسشنامه سبک فرزندپروری اشاره شده ولی متأسفانه غیر از جدول متغیرها و به اختصار در روش اجرا، در سایر بخش‌ها، به چرایی استفاده از این ابزار، روایی و پایایی ابزار، مطالعات مشابه، اهداف و ... به این موضوع پرداخته نشده است. فقط در جمله آخر اینگونه ذکر شود که "چون در اکثر مقالات همکاری بیمار در استفاده از دستگاه‌های متحرک کمتر از حد مطلوب بوده"

d. در کلید واژه‌ها بهتر است دو کلمه دستگاه و متحرک یکی شود. ضمناً در کلمات کلیدی application معادل فارسی ندارد، شاید منظور دستگاه یا appliance است.

e. بیان مسأله، برای کامل‌تر شدن، موارد زیر توصیه می‌گردد: در انتهای هر جمله، بعد از رفرنس‌دهی، نقطه‌گذاری گردد. سطر سوم از پاراگراف سوم، عبارات "... به طور میانگین ۳،۵۳ ساعت در روز گزارش شده" ناکامل است، بهتر است

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

شماره: ۷۱۶۵۴
۳۵/۲۶۱/پ/اگ
تاریخ: ۱۴۰۲/۳/۹
پیوست: دارد

"شده" به "شده است" تغییر یابد. درانتهای پاراگراف قبل از شروع بررسی متون، عبارت "در این مطالعه از این دو دستگاه برای بررسی همکاری بیمار استفاده شده است." درج شده است، اگر واقعاً این مطالعه انجام نشده، عبارت "استفاده خواهد شد" به جای "استفاده شده است" جایگزین گردد. معمولاً در آخرین پاراگراف بیان مسأله به اختصار به دلیل و چرایی انجام این کار و هدف از انجام این مطالعه می‌پردازند، در این طرح چنین شواهدی ارائه نگردید. در جملات آخر بخصوص رفرنس ۴ رابط دیجیتال مفهوم کاملی ندارد و بهتر است همراه با جمله ارتقای بین بیماران و پزشکان clear شود.

f. در قسمت بررسی متون، پیشنهاد می‌گردد روش کار و نتایج برجسته گردد و البته دقت بیشتر در انتقال روش کار، به کار گرفته شود، مثلاً در برخی از مطالعات ارائه شده در بررسی متون، به جمع آوری داده‌ها از طریق مشاهده اشاره شده که با توجه به متون اصلی مقالات، شواهدی دال بر جمع‌آوری داده‌ها، از طریق مشاهده، ارائه نگردید. بعلاوه لازم است به انجام مطالعه روی دو گروه، نوع مداخله، متغیرها، تعداد در هر گروه و نتایج در گروه پرداخته شود. رفرنس ۳، ۷ و ۸، ارتباط موضوعی با نوع مداخله مطالعه حاضر ندارند. حتی المقدور تعداد مقالات مروری و بررسی متون بیشتر شود.

g. با توجه به عنوان پیشنهادی، بهتر است هدف اصلی و اهداف اختصاصی ویرایش گردند: بهتر است در اهداف اختصاصی به گروه مداخله و گروه کنترل به جای "پیام رسانی شده و پیام رسانی نشده" پرداخته شود. برای دسترسی به هدف فرعی اول، هیچ زیر ساختی در روش اجرا و جدول متغیرها در نظر گرفته نشده است.

h. مطالعه تحلیلی است و لازم است فرضیه ارائه گردد، سؤال تحقیق و فرضیه یا فرضیات ارائه نگردید.

i. در روش اجرای مطالعه، در عنوان مطالعه و آیتم نوع مطالعه، مطرح گردید که مطالعه کارآزمایی بالینی است ولی در روش اجرا به مداخله‌ای بودن و توصیفی تحلیل بودن مطالعه پرداخته شده است، اگر چه می‌دانیم RCT یکی از انواع مطالعات مداخله‌ای است ولی مجریان طرح می‌بایست به وضوح به نوع مطالعه اشاره نمایند، بعلاوه، همانگونه که در بخش های قبل مطرح گردید، مطالعه تحلیلی است نه توصیفی تحلیلی. بهتر است در معیارهای عدم ورود این آیتم هم اضافه شود. "در صورت درمان ارتودنسی متحرک قبلی"

j. در قسمت اهداف فرعی به عوامل مؤثر بر همکاری اشاره شده ولی در جدول متغیرها، عامل یا عواملی ارائه نگردید. در جدول متغیرها، به پرسشنامه سبک فرزندپروری پرداخته، و در ادامه در روش اجرا، مطرح گردید از این متغیر به عنوان متغیر واسط و با هدف تعدیل متغیر پاسخ استفاده خواهد شد، بنابراین لازم است در صورت استفاده از این پرسشنامه، در بیان مسأله به ضرورت استفاده از آن پرداخته شود. در بررسی متون به مطالعات مشابه، و نیز روایی و پایایی پرسشنامه پرداخته نشده است، لازم است علاوه بر پرداختن این موضوع در بخش‌های پیشگفت، در اهداف، در روش اجرا و تعیین تعداد نمونه به طور تفصیلی در مورد چگونگی استفاده و نحوه تعدیل بپردازد. در جدول متغیرها، به سن، جنس بیمار، تحصیلات والدین و نوع دستگاه اشاره شده ولی در اهداف به آنها اشاره‌ای نشده است. با توجه به توضیحات ارائه شده در روش اجرا، دفعات همکاری و حضور در ارزیابی ماهانه نیز می‌تواند به عنوان متغیر وابسته مطرح باشد. متغیر پاسخ لازم

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

شماره: ۷۱۶۵۲ / ۳۵ / پ/ا
تاریخ: ۱۴۰۲/۳/۹
پیوست: ۱
دارد

است دقیق‌تر مشخص گردد، با توجه به بازه زمانی پیگیری بیماران، تعریف همکاری داشتن یا نداشتن می‌بایست مشخص گردد، هر چند این تعریف در متن روش اجرا بدون ارائه رفرنس ارائه گردید ولی لازم است در جدول متغیرها، تعریف عملی ارائه گردد.

k. در قسمت جامعه مورد مطالعه، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری مشخص نگردیده است. رفرنس ۳ برای تعیین حجم نمونه این مطالعه با توجه به متفاوت بودن اهداف دو مطالعه، مناسب نمی‌باشد. روش تصادفی سازی نمونه‌ها، غیرشفاف و ناکامل می‌باشد. جمله زیر، نیاز به توضیح کامل‌تر دارد: "افراد مراجعه‌کننده به دانشکده دندانپزشکی و مطب متخصصین با استفاده از بلوک‌های ۸ تایی و طبقه‌بندی بر اساس نوع دستگاه به گروه مداخله و کنترل تخصیص داده می‌شوند." نمونه‌ها باید از مطب خصوصی باشد یا از دانشکده زیرا که یک دست بودن نمونه‌ها از جنبه همکاری زیر سؤال می‌رود.

l. در قسمت ابزار و روش جمع آوری داده‌ها، کورسازی و Blinding در مورد بیمار، یعنی بیمار از نوع مداخله، اطلاعی نداشته باشد، چگونه می‌توان پنهان‌سازی تخصیص تصادفی شرکت کنندگان را با استفاده از پاکت نامه‌های غیر شفاف مهر و موم شده انجام داد؟ جمله زیر مبهم است: مداخله توسط فرد مستقل در فواصل بین ویزیت‌ها انجام می‌شود. جمله آخر مبحث روش‌ها و ابزار جمع آوری در قسمت تجزیه و تحلیل داده‌ها آورده شود.

m. در قسمت روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، توضیحات مبسوطی در مورد توصیف داده‌ها، ارائه گردید ولی توضیحات کاملی در مورد متغیرها، نحوه اندازه‌گیری و به خصوص نحوه دقیق تحلیل داده‌ها مورد نیاز است.

n. در مورد محدودیت‌های مطالعه، هیچ توضیحی ارائه نگردید. درباره محدودیت‌های همکاری با آموزش و پرورش باید دقت شود.

o. زمانبندی مراحل اجرای طرح، در روش اجرا مطرح گردید که "همکاری بیمار توسط بررسی نتایج درمان در پایان زمان درمان، حداکثر ۹ ماه بعد از شروع درمان، تعیین می‌شود." بنابراین جمع آوری داده‌ها، در سه ماه مقدور نمی‌باشد.

p. در قسمت هزینه‌ها، مجریان محترم می‌توانستند هزینه پیگیری و تماس تلفنی و ... را در نظر بگیرند.

q. مطالعه خوبی است ولی در اجرا، متغیرهای مخدوش‌کننده، مثل امکان ارتباط مشارکت کنندگان دو گروه با یکدیگر، همکاری فعال یا غیرفعال در استفاده از پیام‌های متنی و ویدئویی، دلمنه وسیع سنی، می‌توانند در نتایج را تحت الشعاع قرار دهند. میزان رضایت اولیه و انگیزه‌های ناشی از زیبایی شناختی یا نیاز جسمی ارتودنسی می‌تواند در نتایج تاثیرگذار باشد و لازم است به نحوی کنترل گردند. با توجه به گروه هدف، نوع مداخله (اطلاع رسانی)، نبود نگرانی ناشی از عدم رعایت ملاحظات اخلاقی در حقوق بیمار، عوارض و ... عدم نیاز به انجام مطالعات در فازهای مقدماتی (در محیط آزمایشگاهی، انجام مطالعه روی حیوان، عدم نیاز به انجام مطالعه فاز صفر) و نیز با توجه به مباحث سال‌های اخیر در تفکیک مطالعات کارآزمایی بالینی از مطالعات شبه کارآزمایی، نوع مطالعه می‌توانست صرفاً مداخله‌ای باشد و مجریان دغدغه‌های ثبت در IRCT را نداشته باشند، هر چند متأسفانه در زمان چاپ، برخی از مجلات، اصرار به گزارش کد RCT دارند.

بسمہ تعالیٰ

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

دانشگاه علوم پزشکی گلستان

شماره: ۷۱۶۵۴
تاریخ: ۱۴۰۲/۳/۹
پیوست: —

اعضای محترم شورای پژوهشی مرکز تحقیقات دندانپزشکی به شرح ذیل می باشند:

حامی
حامی

سرپرست مرکز

۱. خانم دکتر نازنین مرتضوی

معاون مرکز و عضو شورا

۲. آقای دکتر عزت الله کاظمی نژاد

عضو شورا

۳. خانم دکتر سودابه باقری مقدم

عضو شورا

۴. خانم دکتر مایسا ملاحی

عضو شورا

۵. خانم دکتر هاله ذکایی

عضو شورا

۶. آقای دکتر ناصر بهنام پور

عضو شورا

۷. خانم دکتر نسیم سیفی

عضو شورا

۸. آقای دکتر محمد دماوندی کمالی

عضو شورا

۹. خانم دکتر لیلا شادان

عضو شورا

۱۰. خانم دکتر جمیله رضانی

کارشناس پژوهشی معاونت

۱۱. آقای سجاد یزدان ستاد

کارشناس مرکز

۱۲. خانم سحر شعبانی

آدرس: گلستان، گرگان، بلوار ناهارخوران، روبروی عدالت ۹۷، کلینیک دندانپزشکی، مرکز تحقیقات دندانپزشکی

شماره تماس: ۰۲۹۰ ۵۰ ۳۲۵ ۰۱۷ - کد پستی: ۴۹۱۶۹۵۳۳۵۸

ایمیل: Drc.goums@gmail.com